

Bioeconomia Circular sostenible i reforçada: el nou repte de futur

El nou full de ruta vers l'actualització de l'Estratègia de la Bioeconomia, aprovada al 2012, proposa que l'estratègia revisada hauria d'anar més enllà de la recerca i la innovació.

Des de finals del 2017 la Comissió Europea ha estat treballant en el procés de revisió de la Estratègia sobre la Bioeconomia aprovada l'any 2012, un procés que cal culminar i els seus efectes els veurem en els propers anys. Mentre que l'estratègia original es centrava en la investigació, la revisió emfatitza la manca de coherència entre els objectius de l'estratègia i les accions del Pla d'Acció proposat i exigeix una política més coherent i un entorn empresarial més favorable per atreure inversions a la UE.

Es parla doncs, d'una **Bioeconomia Circular Sostenible i Reforçada a tota Europa**, que consisteix en garantir una economia sostenible mitjançant la substitució de recursos NO renovables per recursos biològics i naturals. Al respecte, la proposta de treball planteja anar més enllà de la investigació, i que els objectius principals de la revisió passin per:

- Optimitzar a tots els sectors l'impacte de la Bioeconomia.
- Alinear millor l'actual panorama mediambiental i tecno-socioeconòmic amb l'evolució de les polítiques i acords adoptats a nivell mundial i europeu.
- Adequar-se millor a les prioritats dels Objectius del Desenvolupament Sostenible, l'Acord de París sobre Canvi Climàtic, l'estratègia sobre plàstics, la comunicació sobre el Futur de l'Alimentació, el Pla d'Acció sobre Economia Circular, l'Estratègia Forestal de la UE, i la Unió Energètica, entre d'altres.

En el seu sentit més ampli es tracta **d'aconseguir substituïts renovables del petroli i derivats a partir de tot tipus de biomasses d'origen orgànic**.

Per això es preveu en l'horitzó, el desenvolupament de bio-refineries per a la obtenció de substituïts com ara bioplàstics i moltes altres substàncies d'interès per a les indústries (etanol, polietilè, carbohidrats, fibres tèxtils derivades de la cel·lulosa, paper, aïllants, sector de la salut etc), mitjançant processos que tot sovint avui ja existeixen però que requereixen de grans instal·lacions i mesures d'acompanyament per ser viables econòmicament.

És en aquest punt on la bioeconomia aplicada als sistemes agrícoles i forestals pren singular rellevància, pel seu potencial de desenvolupament, i fiabilitat de proveïment, i és en aquesta línia que des de L'INSTITUT AGRÍCOLA es considera que la importància que cal donar a la bioeconomia, està subestimada a nivell de la UE, motiu pel qual és necessari millorar la coherència i coordinació de les polítiques.

L'INSTITUT AGRÍCOLA, fidel en aquest plantejament, ja ho ha traslladat al lobby europeu **CEPF** (Confederació europea de propietaris forestals) del qual n'és membre, i aquest ho ha assumit com a plantejament comú dels propietaris forestals europeus davant les institucions europees.

És necessari que els productors de matèries primeres renovables (silvicultors i empresaris agraris) esdevinguin protagonistes de la futura bioeconomia, en tant que element cabdal proveïdor dels sectors econòmics, que han de complir els compromisos adoptats per la UE en matèria de recursos NO renovables.

Aquestes mesures han de promoure la sostenibilitat econòmica i la competitivitat del sector forestal i agrícola, com a principi rector sense el qual no es pot desenvolupar la bioeconomia a la UE, tot proporcionant un marc reforçat que es fonamenti en els esforços comuns de la UE per accelerar la transició d'una economia basada en els fòssils a una economia més basada en el "bio", **amb la inclusió de matèries primeres renovables per al sector energètic i la provisió de noves matèries primeres per als sectors industrials**. A més de promoure el desenvolupament ulterior de les zones rurals i oferir noves oportunitats de negoci al llarg de la cadena de valor.

El progrés en la bioeconomia només es pot aconseguir si les zones rurals són atractives per viure i treballar tant per a les generacions actuals com per a les generacions futures.

La política regional de desenvolupament de la UE després del 2020 ha de donar suport al desenvolupament rural, **proporcionant un finançament suficient per a les infraestructures, les comunicacions de banda ampla i els serveis necessaris per al desenvolupament dels negocis en l'àmbit rural d'una forma eficaç, i que alhora permeti una major mobilització de la fusta per als diferents usos.** A més, les estratègies regionals d'especialització intel·ligent que se centren en la bioeconomia han de ser impulsades per la Comissió Europea i utilitzades pels Estats Membres en el futur període de programació.

Cal major coherència entre les polítiques internes i els compromisos d'Europa.

- Els Objectius de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides i l'Acord de París revelen la necessitat d'alinejar la nova Estratègia i Pla d'Acció de Bioeconomia de la UE per reflectir millor els reptes de sostenibilitat de la UE.
  - Un sector forestal sostenible i multifuncional, juntament amb els sectors que treballen els seus productes poden oferir solucions per assolir bona part dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, els objectius de mitigació i els d'adaptació al Canvi Climàtic adoptats a l'Acord de París.
- Més del 40% de la superfície de la UE està coberta de boscos; l'aposta per una font sostenible de fusta, polpa, paper i energia, que proporciona el major recurs renovable **no alimentari** per a una bioeconomia sostenible, suposaria el creixement de les zones rurals i la creació de prop de 4 milions de llocs de treball en indústries forestals i relacionades.
- Els boscos europeus segresten el carboni de l'atmosfera al créixer i ofereixen múltiples béns i serveis ecosistèmics com, l'aigua potable, els productes forestals no-fustaners i els espais recreatius. **Per tant, el sector forestal té un paper fonamental no només per afrontar els reptes relacionats amb el clima i el medi ambient, sinó també amb els reptes relacionats amb la sostenibilitat social i econòmica.**

Tenint això en compte, la **competitivitat i la prosperitat econòmica del sector forestal** és un requisit previ per al desenvolupament sostenible de les funcions i serveis ambientals i socials que ofereixen els boscos. La bioeconomia és el concepte clau per assolir aquesta fita i aprofitar el potencial del sector forestal per donar solucions a aquests desafiaments.

Què reclamem de la nova Estratègia i Pla d'Acció?

La nova iniciativa sobre l'Estratègia i el Pla d'Acció de la BioEconomia de la UE, ha de donar major suport al creixement del sector forestal, l'ocupació i la competitivitat, així com a la mobilització i l'ús de la fusta per garantir la contribució als Objectius de Desenvolupament Sostenible i l'Acord de París. Per això cal abordar 3 elements clau en l'actualització de l'Estratègia i el Pla d'Acció de Bioeconomia de la UE:

1. Una major mobilització de la biomassa a la UE.
2. Proporcionar un marc normatiu estable i coherent.
3. Promoure l'ús de productes a base de fusta, la bioenergia, el desenvolupament d'àrees rurals i urbanes sostenibles, i noves solucions per a la indústria.

Una major mobilització de la biomassa a la UE, ha de ser el punt de partida per afavorir la bioeconomia.

- Promoure i donar suport a la producció i mobilització sostenible de la biomassa a la UE és clau per seguir desenvolupant la bioeconomia, i està en plena sintonia amb un desenvolupament mundial sostenible basat en recursos renovables. La biomassa sostenible de la UE és el primer proveïdor d'una bioeconomia de la UE i augmenta encara més la vitalitat de tota la cadena de valor.
- Tenint en compte el potencial no aprofitat dels recursos propis renovables de producció sostenible a la UE i el potencial de la gestió forestal sostenible, el desenvolupament de la bioeconomia forestal permetria reduir la dependència de les importacions de matèries primeres des de fora de la UE.
- La estratègia de la UE ha d'afavorir els recursos renovables, respecte els de matèries primeres fòssils. Per a la qual cosa **no n'hi prou d'afavorir-ne la substitució, sinó que cal incentivar la mobilització de la biomassa per permetre un desenvolupament equilibrat.**
- Cal enfortir les cadenes de valor i producció del sector forestal, amb canvis en la fiscalitat i les regulacions, i la **creació d'eines i incentius basats en el mercat** per donar suport al canvi.
- Un reconeixement adequat de la importància de la silvicultura dins la futura Política Agrària Comú i de Desenvolupament Rural, mitjançant mesures forestals específiques i un finançament adequat que permeti una gestió sostenible dels boscos tot garantint un recurs sa i de disponibilitat creixent per a cada cop més productes i serveis, que no comprometin la sostenibilitat dels boscos.

